

Paul Celan: Brandung / Uderzenie fali (tł. Ela Binswanger)

Paul Celan: Uderzenie fali

O, skrzydlata godzino w locie nad wydmami.

Czas z drobnutkiego piasku śpiewa w moich ramionach:
Leżę przy nim z nożem w prawej dłoni.

A więc wzbieraj, falo! Rybo, odważ się wynurzyć!
Gdzie jest woda, tam da się żyć od nowa,
raz jeszcze w chórze ze Śmiercią śpiewem przyzwać świat,
raz jeszcze z padołu zawołać: Patrzcie,
jesteśmy bezpieczni,
Patrzcie, ta ziemia była nasza, patrzcie,
jak żeśmy Gwieździe drogę wskazywali!

(tł. Ela Binswanger)

*

Paul Celan: Przybój

Godzino, skrzydlisz się w diunach.

Czas, z pylnych piasków, śpiewa mi w ramionach:
leżę w nim, z nożem w prawej ręce.

Rozszum się, falo! Rybo, odważ się wynurzyć!
Gdzie woda jest, raz jeszcze można zacząć żyć,
raz jeszcze ze śmiercią w chórze śpiewem przyzwać świat,
raz jeszcze z manowców zakrzyknąć: patrzcie,
jesteśmy bezpieczni,
patrzcie, ten kraj był naszym, patrzcie,
jakeśmy gwieździe drogę zastąpili.

(tł. Feliks Przybylak)

*

Paul Celan: Przybój

Godzino, szybujesz w wydmach.

Czas, z miążkiego piasku, śpiewa w mych ramionach:
leżę u jego boku, nóż w prawicy.

Pień się więc falo! Rybo, ośmiel się, wypłyn!
Gdzie jest woda, tam można żyć jeszcze raz,
jeszcze raz w chórze ze śmiercią z tej strony opiewać świat,
jeszcze raz zawołać z dna wąwozu: Patrzcie,
jesteśmy bezpieczni,
patrzcie, nasza była ta ziemia, patrzcie,
jak w drogę weszliśmy gwieździe!

(tł. Ryszard Krynicki)

*

Paul Celan: Kipiel

O godzino, wzlatujesz w diuny.

Czas, z miążkiego piasku, śpiewa w moich ramionach:
leżę przy tobie, nóż w prawej dłoni.

Spieniaj się falo! Rybo, ośmiel się ukazać!
Gdzie jest woda, można raz jeszcze żyć,
raz jeszcze ze śmiercią w chórze prześpiewać świat,
raz jeszcze na wyboistej drodze zawołać: Patrzcie,
jesteśmy bezpieczni
patrzcie, kraj był nasz, patrzcie,
jak utorowaliśmy drogę gwieździe!

(tł. Andrzej Lam)

*

Paul Celan: Brandung

Du, Stunde, flügelst in den Dünen.

Die Zeit, aus feinem Sande, singt in meinen Armen:
ich lieg bei ihr, ein Messer in der Rechten.

So schäume, Welle! Fisch, trau dich hervor!
Wo Wasser ist, kann man noch einmal leben,
noch einmal mit dem Tod im Chor die Welt herübersingen,
noch einmal aus dem Hohlweg rufen: Seht,
wir sind geborgen,
seht, das Land war unser, seht,
wie wir dem Stern den Weg vertraten!

z: *"Mohn und Gedächtnis" ("Mak i pamięć"), Deutsche Verlags-Anstalt GmbH, Stuttgart, 1952*

*

@tłumaczenie, choć co tu tłumaczyć? "Śmierć" i "Gwiazdę" zostawiłam wielkimi literami z oczywistych powodów. Wiersz powstał w Paryżu 16 września 1951 roku, krótko przedtem, 12 września, Celan wrócił (statkiem i pociągiem) z pobytu w Londynie.

Kilka lat wcześniej skończyła się II wojna światowa. W konsekwencji Holocaustu, wymordowania 6 milionów europejskich Żydów, duża część z tych, którzy przeżyli, opuszczała Europę, z kolei ich część usiłowała dostać się do "Ziemi Izraela" ("Erec Jisrael")...

W okresie I wojny światowej Wielka Brytania, walcząca z władającym terenami współczesnego Izraela Imperium Osmańskim, wydała tzw. Deklarację Balfoura, zakładającą utworzenie w Palestynie "żydowskiej siedziby narodowej". Po zakończeniu wojny Liga Narodów zgodziła się na stworzenie Mandatu Palestyny pod brytyjskim protektoratem, celem spełnienia obietnicy.

Podczas okresu trwania mandatu, przybyło na te tereny około 480 tysięcy Żydów, z których około 90% pochodziło z Europy. Stanowiło to większość z ok. 650 tysięcy Żydów obecnych na tych ziemiach w momencie ogłoszenia niepodległości. Ta masowa imigracja, w dwudziestoleciu międzywojennym oraz podczas II wojny światowej, zmieniła znacznie strukturę ludności i była jedną z przyczyn konfliktu ze stanowiącą do tej pory dominującą większość mieszkańców arabską ludnością Palestyny, co przejawiało się w atakach na Żydów i antybrytyjskich powstaniach. Opór Palestyńczyków sprawił, że Wielka Brytania zaczęła ograniczać imigrację żydowską, co doprowadziło do wymierzonych w nią ataków skrajnych organizacji syjonistycznych - Irgun i Lechi. Nie będąc w stanie doprowadzić do pogodzenia zwaśnionych społeczności arabskiej i żydowskiej, Brytania przekazała sprawę Palestyny Organizacji Narodów Zjednoczonych.

W 1947 ONZ zgodziła się na podział Palestyny na dwa państwa: żydowskie i arabskie. 14 maja 1948 (5 ijar 5708) zgodnie z decyzją ONZ państwo Izrael proklamowało niepodległość, jednak okoliczne państwa arabskie odmówiły zaakceptowania planu i rozpoczęły wojnę, włączając się w trwające od ogłoszenia decyzji ONZ walki. I wojna izraelsko-arabska potwierdziła niepodległość i poszerzyła granice państwa żydowskiego poza zasięg przewidziany przez plan ONZ. Od tamtej pory do dzisiaj Izrael nieustannie tkwi w konflikcie z wieloma ościennymi państwami arabskimi. Przez ten czas prowadził kilka wojen. Od swego powstania granice Izraela ze wszystkimi sąsiednimi państwami były tematem sporów. Jednakże Izrael podpisał traktaty pokojowe z Egiptem i Jordanią, podejmowano także wysiłki mające doprowadzić do pokoju z Palestyńczykami.

W populacji liczącej 7,66 miliona większość stanowią Żydzi (75%). Drugą co do wielkości grupę stanowią

Arabowie (20%). Mniejszą grupą etniczną są Samarytanie. Pod względem wyznaniowym w Izraelu występuje duże zróżnicowanie - obok żydów mieszkają również muzułmanie (Arabowie), chrześcijanie i druzowie, jak również inne mniejsze grupy religijne.

Po ataku terrorystycznym Hamasu na Izrael 7 października 2023 rozpoczęła się wojna Izraela z Hamasem...